

Arbetspension

Arbetspensionsanstalternas bokslutsuppgifter 2006

INNEHÅLL

Det fjärde framgångsrika året i rad
12

Ränta på ränta
14

Arbetspensionsanstalternas
nyckeltal 2006
15

Arbetsförsäkringsbolagens
bokslutssiffror 2006
16

Ordlista
18

Bilagan utges av
Pensionsskyddscentralen och
Arbetspensionsförsäkrarna TELA

Totalavkastningen på arbetspensionsmedlen blev 9,3 procent år 2006, medan avkastningen året innan var hela 12,5 procent. Utvecklingen under årets lopp var mycket oenhetlig. Efter det första halvåret visade alla de största pensionsförsäkrarnas ränteplaceringar på negativ avkastning och även aktieavkastningen varierade från ett till fem procent.

Under resten av året förbättrades avkastningen emellertid och placeringarna med den största risken gav den bästa avkastningen. Alla arbetspensionsanstalters genomsnittliga avkastning på aktieplaceringar var 20,2 procent och på fastighetsplaceringar 10,1 procent. Ränteplaceringar, som i allmänhet anses ha en låg risk, avkastade däremot endast 1,3 procent, vilket på grund av en inflation på knappa två procent innebar en negativ reell avkastning.

Den genomsnittliga avkastningen på arbetspensionsmedlen åren 1998-2006 var nominellt 7,5 procent och reellt 5,8 procent. Den höga avkastningen förklaras delvis av den sjunkande trenden i räntenivån och den exceptionellt starka utvecklingen på den finländska aktiemarknaden.

Bra, bättre, bäst

Största delen av avkastningsskillnaderna mellan pensionsanstaltens placeringar förklaras av skillnaderna i aktiernas och fastigheternas andel av placeringarna. Figur 1 åskådliggör sambandet mellan fördelningen av placeringarna och utfallet av avkastningen, som bokslutssiffrorna visar. Med undantag av två iakttagelser placerar sig anstalterna i en prydlig rad.

Arbetspensionsanstalten med den högsta avkastningen torde finnas antingen bland kassorna (8 stycken) eller stiftelserna (31 stycken). I denna översikt behandlas stiftelserna och kassorna som ett kollektiv. De enskilda kassornas och stiftelsernas bokslutssiffror kommer att presenteras på Försäkringsinspektionens webbplats i höst.

Särskilt framgångsrika placerare var pensionskassorna med en genomsnittlig avkastning på 11 procent. En rätt stark betoning på fastigheter har varit typisk för kassorna. Dessutom motsvarade betoningen på aktier i kassornas placeringar den genomsnittliga nivån i slutet av 2006. Pensionskassorna är mycket solventa. Deras verksamhetskapital uppgick i genomsnitt till 44 procent av ansvarsskulden. Det överstiger även det allra solventaste bolagets verksamhetskapital.

Pensionsstiftelserna ter sig som rätt konservativa placerare. De har placerat en klart mindre del av sina pengar i aktier och fastigheter än

**Utvecklingschef Ismo Risku,
Pensionskyddscentralen**

Avkastningen blev god på den inhemska och europeiska aktiemarknaden i fjol. Även sysselsättningen och lönesumman ökade kraftigt fortfarande. Avkastningen av massskuldebrevslån blev däremot anspråkslös 2006 på grund av att räntenivån steg.

Det fjärde framgångsrika året FÖR ARBETSPENSIONSANSTALTERNA

bolagen och kassorna. Med en sådan fördelning är det inte överraskande att avkastningen blir lägre (7,6 %) än hos andra typer av anstalter. Däremot är det överraskande att stiftelserna minskade aktiebetoningen under årets lopp. Det avkastningskrav som ökningen av ansvarsskulden ställer på en enskild anstalt följer samtliga anstalters genomsnittliga solvens och aktieavkastning. Stora avvikelser från den genomsnittliga fördelningen av placeringarna innebär därför med åren en väsentlig placeringsrisk för den enskilda anstalten.

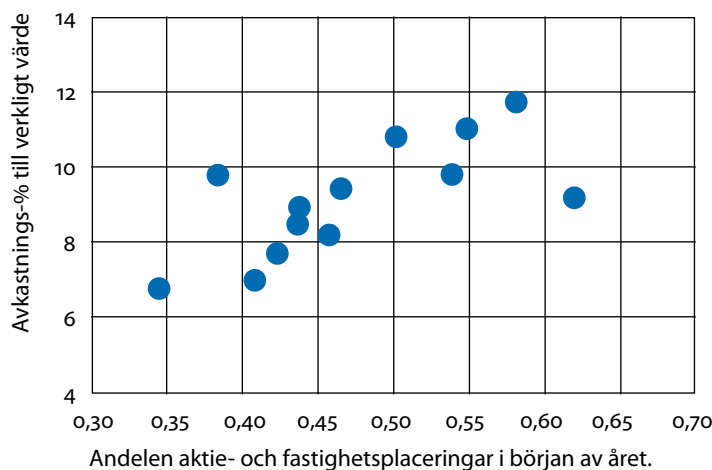
Av de anstalter som här presenteras individuellt var det kyrkans centralfond som i likhet med i fjol uppnådde den bästa avkastningen, 11,7 procent. Huvudsakligen förklaras den höga avkastningen av den relativt stora betoningen på aktie- och fastighetsplaceringar. I och för sig fick kyrkan en något lägre avkastning på aktierna (17,2 %) än pensionsanstalterna i genomsnitt. Det är svårt att analysera den goda avkastningen

närmare, eftersom kyrkans centralfonds verksamhetsberättelse inte ger en exakt rapport av avkastningen av enligt placeringslag.

Oberoende av vem som lyckades få den bästa avkastningen på sina placeringar i fjol, valdes Statens Pensionsfond till den bästa finländska pensionsfonden i en tävling som ordnades av tidningen Investment and Pensions Europe. Ilmarinen gjorde dock ännu bättre ifrån sig. I samma tävling valdes Ilmarinen till den bästa pensionsplaceraren i Europa.

De minsta arbetspensionsbolagen var framgångsrikast på placeringsmarknaden. Den bästa avkastningen bokförde Veritas (10,8 %). Alandia, som hade uppnått den näst bästa avkastningen (9,8 %) var särskilt framgångsrik med tanke på den jämförelsevis stora andelen ränteplaceringar i bolagets balansräkning. Sist i jämförelsen av bolagens avkastning blev Pensions-Tapiola med siffran 6,8 procent. Pensions-Tapiola betonade ränteplaceringar.

Arbetspensionsanstaltarnas placeringsavkastning 2006 och placeringarnas fördelning

Fortsättningsvis mer aktier

I likhet med år 2005 ökade alla arbetspensionsbolag aktiernas andel bland sina placeringar i fjol. Nu har ca 40 procent av pensionsbolagens medel placerats i aktier. Även den offentliga sektorns pensionsförsäkrare ökade aktiernas andel. Vid utgången av år 2006 hade redan 43 procent av arbetspensionspengarna placerats i aktier. Tack vare den kraftiga utvecklingen på aktiemarknaden har betoningen på aktier i pensionsplaceringarna fortsättningsvis ökat i år.

Utvecklingen har gått i samma riktning som målen för den privata sektorns placeringsreform, även om betoningen på aktier har ökat mer och snabbare än man räknade med under beredningen av reformen. Avkastningsförväntningarna på aktier är större än på ränteplaceringar. Till följd av detta sjunker det förväntade värdet på avgiftsnivån, när en större andel av pensionsmedlen allokeras i aktier.

Ofta tänker man att upp- och nedgångarna på aktiemarknaden på lång sikt tar ut varandra och det avgörande är just den genomsnittliga avkastning som kan förväntas. En minst lika träffande förenkling är emellertid att aktieplaceringar ger antingen god eller dålig avkastning.

God och dålig avkastning kompenserar varandra endast i fråga om förväntade värden. Ju mer pensionspengar som placeras i aktier, desto lägre kan avgiftsnivån läggas när avkastningen är god. Om avkastningen däremot är dålig, måste avgiften höjas desto mer ju mer pengar som har placerats i aktier.

När man ökar aktieplaceringarnas andel, är det

ännu viktigare än förr att i förväg ta ställning till riskerna. Förr, när merparten av arbetspensionsmedlen placerades i lågriskobjekt, var det mycket naturligt att variationer i avkastningen endast påverkade arbetspensionsavgiftens nivå. Det är inte självklart att den gamla principen leder till bästa tänkbara resultat i nya omständigheter.

Solvensen förbättrades

Under årets första hälft var beräkningsräntan 6,0 procent och under andra hälften 6,5 procent. Eftersom avkastningen på placeringarna tydligt översteg ökningen av ansvarsskulden i alla bolag ökade verksamhetskapitalet i proportion till ansvarsskulden. Bolagens verksamhetskapital ökade däremot inte i förhållande till solvensgränsen, eftersom bolagen ökade aktiernas andel av placeringarna.

Bolagens försäkringsrörelse gick sammantaget på förlust, eftersom utjämningsansvar från tidigare år upplöstes genom premienedläggningar.

Bokslutssiffrorna visar att bolagens driftskostnader utvecklades mycket oenhetligt. Ilmarinens driftskostnader sjönk med tre procent. På Pensions-Fennia ökade de bokförda driftskostnaderna, men ökningen berodde till största delen på en ändrad bokföringspraxis. Fennia började bokföra kostnader med lång verkningstid som årliga kostnader.

Effektivast i förhållande till omkostnadspremierna var Varma. I snitt behövde bolagen ca 80 procent av sin omkostnadspremie för att täcka driftskostnaderna. Driftskostnadernas roll som konkurrensmedel torde accentueras

i fortsättningen, när omkostnadsöverskottet i framtiden kommer att ha en omedelbar inverkan på återbäringarna.

Överföringar mellan anstalterna

Vid årsskiftet 2005–2006 överfördes Postens pensionsstiftelses ansvar till Ilmarinen och Kvaerner Masa-Yards stiftelses ansvar till Varma. Antalet försäkrade i stiftelser minskade med ca en femtedel från året innan. Under årets lopp ökade antalet stiftelser med ett, när Orions gamla pensionsstiftelse lades ner och en pensionsstiftelse för Oriola och en ny pensionsstiftelse för Orion grundades.

I överföringarna mellan bolagen fick Varma och Pensions-Fennia ta emot flest nya försäkrade, medan Pensions-Tapiola och Ilmarinen fick avstå från fler försäkrade än de fick ta emot.

Finns det tålamod att bereda sig för framtiden?

Under det senaste året ökade pensionsfonderna snabbare än väntat. I början av året uppgick de till 102 miljarder euro och i slutet av året till 114 miljarder euro. Särskilt snabbt ökade Statens Pensionsfonds medel. Nästan hela premieinkomsten enligt StPL för år 2006 blev tillskott till fonden.

Stora belopp som ökar snabbt väcker naturligtvis frågan om den förnuftiga och riktiga användningen av pengarna. I offentligheten har det på sistone föreslagits åtminstone bättre pensionsindex, särskild finansiering till innovativa företag och sänkning av pensionsavgiften.

Trots de jämförelsevis stora pensionsfonderna är vår arbetspension endast delvis fonderad. Enligt de nyaste uppskattningarna uppgick värdet av de redan intjänade arbetspensionerna vid utgången av år 2006 till 410 miljarder euro, dvs. nästan fyra gånger så mycket som pensionsfonderna. Att pensionerna fonderas delvis och befolkningen åldras snabbt är en utmaning för finansieringen av pensionerna.

Som bäst utvecklas de internationella ramarna för nationalräkenskaper i en sådan riktning av pensionsansvaren och ökningen av dem skall införas i bilagorna till nationalräkenskapen. Om reformen lyckas bidrar den till en bättre förståelse av pensionssystemets dimensioner och verksamhet.

Text: Ismo Risku
Foto: Juha Rahkonen

Löntagare tjänar in ny ålderspensionsrätt utifrån den lön som betalats till dem. Arbetsgivarens och arbetstagarens arbetspensionsavgifter bestäms också på basis av lönen. Om löntagaren är 18–52 år gammal, tillväxer ålderspensionsrätten med 1,5 procent av lönen per år. Om lönerna under ett år är t.ex. 30 000 euro, är arbetsgivarens och löntagarens arbetspensionsavgift inom den privata sektorn sammanlagt 6 300 euro eller 21 procent av 30 000 euro.

Under året tillväxer pensionsrätten med 450 euro, dvs. 1,5 procent av 30 000 euro. Pensionen betalas ut under de år löntagaren får ålderspension tillsammans med den pension som han eller hon tjänat in under sina övriga år i arbetslivet. Om han eller hon lever 14 år som pensionstagare, betalas den pension på 450 euro som tillväxut under detta år 14 gånger. Sammanlagt blir det lika mycket som den inbetalade avgiften, dvs. 6 300 euro.

Den partiella fonderingen inom den privata sektorn innebär att pensionsanstalten fonderar en del som motsvarar en tredjedel av hela ålderspensionstillväxten på 1,5 procent, dvs. 0,5 procent. I exempel-fallet fonderas alltså ett belopp som ska räcka till utbetalningen av 150 euro under varje år som pensionen betalas ut. Pensionsanstalten får den del av avgiften som ska fonderas till sina tillgångar, och den ökning av pensionsansvaret som uppstått bokförs på balansräkningens andra sida. Med sina tillgångar ansvarar pensionsanstalten för utbetalningen av den fonderade delen av pensionen under hela den tid personen får ålderspension. Den del som inte fonderats finansieras i sinom tid genom en avgift som tas ut på basis av den tidens löntagares löner. Å andra sidan används 16 procentenheter av avgiften för varje löntagare nu till att bekosta de nuvarande pensionärernas pensioner.

Storleken på den pensionsavgift som fonderas

Hur stor är då den del av avgiften som motsvarar den fonderade pensionsbehållningen på 0,5 procent och det belopp som bokförs som ökning av pensionsanstaltens pensionsansvar? Hur räknas det? Om antalet levnadsår som ålderspensionär enligt de *beräkningsgrunder* som gäller livslängden är 20, ger en förenklad beräkning svaret att den penningssumma som behövs är 20 gånger 0,5 procent, dvs. 10 procent av lönen. Emellertid placeras och förvaltas pengarna av pensions-

RÄNTA PÅ RÄNTA

från avkastning till pensionsansvar

anstalten kanske i årtionden, vilket innebär att det ursprungliga kapitalet inte behöver vara ens närmelsevis så stort som "nollräntekalkylen" med enkel multiplikation visar.

Om vi antar att pensionsansvaret årligen ökar med 3 procent, hinner den ungefär 2,8-faldigas på 35 år. Koefficienten är resultatet av en ränta på ränta-beräkning och benämns här *diskonteringsfaktor* beräknad för 35 år med 3 procent ränta. När man bestämmer storleken på den avgift som ska fonderas, görs kalkylen andra vägen. Man beräknar alltså hur stort det ursprungliga kapitalet ska vara som fonderas för utbetalningen av den fonderade pensionen under tiden med ålderspensionen, om kapitalet, dvs. det fonderade ansvaret årligen växer enligt *fondräntan*, dvs. 3 procent. Beräkningen görs så att den fonderade pensionen för varje år som pensionerad (150 euro om året i exemplet) divideras med motsvarande diskonteringsfaktor, dvs. genom att *diskontera med fondräntan* och addera de diskonterade pensionerna för varje år som pensionerad.

Med de tidigare exempelsiffrorna får vi som resultat att det för att betala en årlig fonderad pension på 150 euro under 20 år (= 3 900 euro) behöver 35 år tidigare fonderas 3 000 euro dividerat med räntefaktorn 2,8, dvs. ca 1 070 euro. I och med att lönen var 30 000 euro, är den avgift som

Utvecklingschef Reijo Vanne på Arbetspensionsförsäkrarna TELA skriver om hur man bestämmer storleken på den pensionsavgift som överförs till fonderna och hur den fonderade pensionen växer.

behövs för fonderingen ca 3,6 procent av lönen. När beräkningen görs med dödlighetstal enligt gällande beräkningsgrunder och med verkliga ansvarstillväxttider, kommer vi fram till att det i genomsnitt behövs 3 procent av lönen för den fonderade delen av ålderspensionen.

Den avgift som ska fonderas beräknas alltså med antagandet att pensionsansvaret ökar med 3 procent om året. Om ansvaren i arbetspensionsanstaltens balansräkningar växer med 3 procent om året och medlen avkastar t.ex. mer än 8 procent om året, såsom de i medeltal gjorde under räkenskapsåret 2006, ökar då inte medlen väldigt mycket i förhållande till ansvaren? Skulle det inte vara motiverat att utgå från en högre diskontoränta när man dimensionerar den avgift som ska fonderas, så att avgiftskalkylen resulterade i en lägre avgift än med 3 procent fondränta?

Placeringarna höjer fonderingsgraden

Vilken diskontoränta som används vid avgiftskalkylen spelar ingen stor roll för slutresultatet, eftersom placeringsavkastningen ökar pensionsansvaren. Som huvudposter på passiva-sidan i arbetspensionsanstaltens balansräkning ingår pensionsansvaret och bufferten för placeringsrisker, dvs. *verksamhetskapitalet*. Verksamhetska-

pitalets proportion till pensionsansvaret kallas *solvensgrad*.

Ökningen av arbetspensionsanstaltnas ansvar hålls i takt med ökningen av medlen för att ålderspensionsansvar som uppstått tidigare höjs, förutom med fondräntan, med en *avsättningskoefficient för pensionsansvaren*. Den bestäms utifrån pensionsanstaltnas genomsnittliga solvens. Hög avkastning på pengarna höjer anstaltnas genomsnittliga solvens, vilket i sin tur höjer avsättningskoefficienten. På så sätt styrs också avkastning som överstiger fondräntan småningom till en ökning av pensionsansvaren.

Förändringarna i de placerade medlen, det fonderade pensionsansvaret och verksamhetskapitalet syns i den privata sektorns arbetspensionsanstaltnas balansräkningar. Även lön- eller pensionstagarens sammantagna pensionsrätt lever från år till år, trots att det inte syns i balansrä-

ningssiffrorna. Om löntagaren fortfarande får lön, ger lönen ny pensionsrätt. Dessutom justeras den pensionsrätt som löntagaren har tjänat in tidigare med en *lönekoefficient*, som beräknas så att förändringen i lönenivån väger 80 procent och förändringen i konsumentpriserna väger 20 procent. Pensionstagarnas pension och pensionsrätt justeras årligen enligt *arbetspensionsindex*, där lönernas och prisernas vägs tvärtom än i lönekoefficienten.

Det fonderade pensionsansvaret, som uppstått under respektive år i arbete och sedan höjts med fondräntan och avsättningskoefficienten, upplöses när pensionen betalas ut. Om avkastningen har varit riklig, har ansvaret vuxit sig stort och räcker till att bekosta en stor del av pensionsutbetalningen. Då minskar pensionsavgiftens *utjämningsdel*, dvs. den del av arbetspensionsavgiften som behövs av arbetsgivarna och

löntagarna för att bekosta löpande pensioner, på motsvarande sätt.

Kan det i alla fall visa sig problematiskt att använda en "låg" fondränta på 3 procent för att den avgift som fonderas med de senare tillskotten som fås från avkastningen är för stor och den utjämningsdel som framtida generationer blir mindre än den nuvarande utjämningsdelen? Det är mycket osannolikt, eftersom det faktum att befolkningen åldras ökar den icke-fonderade pensionsutgiften, t.ex. den som betalas som indexhöjningar. Den totala pensionsutgiften inom privata sektorn ökar mera än den fonderade delen enligt nuvarande fonderingsbestämmelser och realistiska avkastningsförväntningar kan förväntas växa.

Text: Reijo Vanne
Foto: Juha Rahkonen

Arbetspensionsanstaltnas nyckeltal 2006

Uppgifterna enligt pensionsanstaltnas bokslut och TELA

	Bolagen	Stiftelserna (APL)	Kassorna (APL, FöPL)	Etera	SPK (SjPL)	LPA (LFöPL)	SK/ SPF (VEL)	KomPL***	KyPL****	Totalt
Försäkrade	1 357 693	78 292	34 442	322 000	9 550	87 626	180 000	480 000	16 659	2 566 262
Pensionärer	765 870	40 353	28 873	154 527	8 636	171 369	310 000	304 151	17 329	1 801 108
Inkomster										
Premieinkomst mn €	8 023,9	675,2	207,9	724,9	55,3	135,8	1 491,0	3 352,2	128,9	14 795,1
Nettoavkastning av placeringsverksamheten enligt bokfört värde	4 129,9	367,5	170,1	363,0	61,1	3,2	365,1	1 944,2	68,0	7 472,0
Totalt	12 153,8	1 042,7	378,1	1 087,9	116,4	139,0	1 856,1	5 296,4	196,8	22 267,1
Kostnader										
Pensionsutgift/Utbetalda pensioner	6 901,8	455,6	282,6	825,5	104,6	638,0	3 093,0	2 494,2	106,7	14 902,0
Rörelsekostnader totalt	283,1	8,4	6,6	46,6	6,4	16,3	3,7	52,0	7,0	430,1
Totalt	7 184,9	464,0	289,2	872,1	111,0	654,3	3 096,7	2 546,2	113,7	15 332,1
Tillgångar och ansvar										
Ansvarsskuld mn €	58 244,6	4 810,0	2 210,0	5 501,2	581,0	25,0 **	-	-	-	71 371,8
Placeringsstillgångar mn € verkligt värde	64 843,5	4 629,3	2 977,2	5 848,0	691,0	140,3	10 305,6	21 951,4	746,8	112 133,1
Fördelningen av placeringarna %										
Fastigheter	10,7	7,1	20,6	11,9	25,9	14,8	-	7,0	11,0	9,6
Aktier*	44,9	28,3	41,5	37,0	41,8	29,2	44,5	54,0	44,0	43,0
Räntepaceringar	44,4	64,6	37,9	51,1	32,3	56,0	55,5	39,0	45,0	47,4
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Nettoavkastning av placeringar, verkligt värde %	8,7	7,6	11,0	7,7	9,2	8,9	7,0	9,8	11,7	9,3
Verksamhetskapital mn €	15 649,4	1 299,8	806,8	1 454,0	192,0	-	-	-	-	-
Solvensgrad	31,1	32,1	43,7	32,3	38,0	-	-	-	-	-

*Inkl. övriga/alternativa placeringar

**Endast för LFöPL, LPA:s ansvarsskuld 110,6 mn euro.

*** Kommunernas pensionsförsäkring

**** Kyrkans centralfond

Arbetspensionsförsäkringsbolagens bokslutssiffror 2006

Siffran inom parentes anger förändringen från år 2005, antingen absolut (utan %-tecken) eller relativt (med %-tecken)

	Varma	Ilmarinen	Pensions-Tapiola	Pensions-Fennia	Veritas Pensions-försäkring	Pensions-Alandia	Sammanlagt	Etera
Försäkrade (antal)								
APL / KAPL	426 100 (+4,3 %)	387 000 (+8,4 %)	181 783 (-0,1 %)	135 450 (+2,8 %)	40 854 (+4,3 %)	6 129 (+1,7 %)	1 177 316 (+4,7 %)	170 000 (+1,2 %)
FöPL / KoPL	37 400 (+1,9 %)	49 898 (+0,8 %)	47 644 (+4,5 %)	29 930 (+7,3 %)	14 309 (-1,8 %)	1 196 (+2,3 %)	180 377 (+2,8 %)	152 000 (+2,0 %)
Sammanlagt	463 500 (+4,1 %)	436 898 (+7,5 %)	229 427 (+0,8 %)	165 380 (+3,6 %)	55 163 (+2,6 %)	7 325 (+1,8 %)	1 357 693 (+4,4 %)	322 000 (+1,6 %)
PENSIONSTAGARE (antal)								
Sammanlagt	296 400 (+1,2 %)	257 884 (+5,8 %)	110 624 (+10,4 %)	75 660 (+2,1 %)	22 079 (+3,6 %)	3 223 (+2,1 %)	765 870 (+4,1 %)	154 527 (-1,1 %)

INTÄKTER (mn €)

Premieinkomst								
APL / KAPL -premieinkomst	2 859,0 (+8,2 %)	2 473,2 (+14,0 %)	1 046,0 (+1,6 %)	788,4 (+10,3 %)	237,9 (+8,5 %)	19,2 (+4,7 %)	7 423,8 (+9,3 %)	580,6 (+6,4 %)
FöPL / KoPL -premieinkomst	125,0 (+0,6 %)	181,4 (+1,1 %)	145,3 (+4,8 %)	100,9 (+7,8 %)	47,2 (+0,1 %)	3,0 (+5,1 %)	602,8 (+2,9 %)	144,2 (+14,4 %)
Återförsäkring mm.	-0,7 (-73,7 %)	-2,0 (-33,6 %)	0,0 -	0,0 -	0,0 -	0,0 -	-2,7 (-52,3 %)	-
Sammanlagt	2 983,3 (+7,9 %)	2 652,6 (+13,1 %)	1 191,2 (+2,0 %)	889,3 (+10,0 %)	285,1 (+7,0 %)	22,2 (+4,8 %)	8 023,9 (+8,8 %)	724,9 (+7,9 %)
Nettoavkastning av placeringsverksamheten enligt bokfört värde	1 631,1 (+53,7 %)	1 704,1 (+24,6 %)	317,9 (+4,3 %)	367,7 (+23,1 %)	95,3 (+33,5 %)	13,0 (+62,7 %)	4 129,2 (+32,7 %)	363,0 (-11,1 %)
Sammanlagt	4 614,4 (+20,6 %)	4 356,8 (+17,3 %)	1 509,1 (+2,5 %)	1 257,1 (+13,5 %)	380,5 (+12,6 %)	35,2 (+20,7 %)	12 153,1 (+15,9 %)	1 087,9 (+0,7 %)
KREDITFÖRLUSTER (mn €)	9,5 (+6,0 %)	7,8 (-20,5 %)	7,3 (+65,8 %)	4,7 (-27,7 %)	4,1 (-9,7 %)	0,0 (-68,7 %)	33,3 (-2,6 %)	8,8 (+1,6 %)

PENSIONSUTGIFT (mn €)

APL/KAPL	2 714,5 (+7,0 %)	2 128,9 (+9,1 %)	702,2 (+6,5 %)	543,5 (+6,0 %)	154,8 (+9,0 %)	10,9 (+7,4 %)	6 254,8 (+7,6 %)	794,0 (+3,2 %)
FöPL / KoPL	172,0 (+2,9 %)	208,5 (+5,4 %)	146,1 (+7,9 %)	87,8 (+5,4 %)	30,4 (+7,4 %)	2,2 (+9,7 %)	647,0 (+5,4 %)	31,6 (+24,7 %)
Sammanlagt	2 886,4 (+6,8 %)	2 337,4 (+8,8 %)	848,3 (+6,8 %)	631,3 (+5,9 %)	185,2 (+8,7 %)	13,2 (+7,8 %)	6 901,8 (+7,4 %)	825,5 (+66,9 %)
Ansvarsfördelning	-329,5 (+9,2 %)	-98,3 (-13,1 %)	119,5 (-20,2 %)	79,2 (+18,6 %)	42,2 (-13,0 %)	4,3 (-9,1 %)	-182,6 (+25,8 %)	-201,4 (-11,2 %)
Sammanlagt	2 556,9 (+6,5 %)	2 239,1 (+10,0 %)	967,8 (+2,5 %)	710,4 (+7,2 %)	227,4 (+3,9 %)	17,5 (+3,1 %)	6 719,1 (+7,0 %)	624,2 (+132,9 %)

TOTALA DRIFTKOSTNADER

Anskaffning	4,5 (+6,4 %)	8,5 (0,0 %)	9,3 (+8,0 %)	10,3 (+30,2 %)	1,8 (+3,4 %)	0,1 (+78,4 %)	34,6 (+11,1 %)	0 -
Omkostnader	36,8 (+6,8 %)	28,5 (-3,0 %)	12,4 (+10,3 %)	17,4 (+62,0 %)	5,2 (+1,4 %)	0,1 (-50,3 %)	100,4 (+10,1 %)	20 (+29,8 %)
Administration	14,6 (0,0 %)	17,5 (-1,2 %)	9,0 (+12,7 %)	6,8 (+4,1 %)	3,1 (+6,0 %)	0,6 (+31,9 %)	51,5 (+2,7 %)	12 (+21,0 %)
Sammanlagt	55,9 (+4,9 %)	54,5 (-2,0 %)	30,7 (+10,3 %)	34,4 (+37,0 %)	10,0 (+3,1 %)	0,9 (+12,4 %)	186,5 (+8,2 %)	32 (+26,4 %)
Ersättningar	18,4 (+5,8 %)	15,3 (-9,0 %)	6,9 (+14,6 %)	8,0 (+25,0 %)	1,9 (-5,4 %)	0,2 (+11,9 %)	50,7 (+3,9 %)	11 (-2,3 %)
Upprätthållande av arbetsförmågan	3,2 (+68,0 %)	4,2 (+8,7 %)	0,8 (-18,7 %)	0,5 (+27,5 %)	0,1 (-13,6 %)	0,0 -	8,7 (+21,5 %)	1 (+17,7 %)
Placeringsverksamhet	12,3 (+8,6 %)	9,2 (-1,8 %)	3,6 (+14,1 %)	6,4 (-1,2 %)	1,9 (+17,7 %)	0,3 (+10,0 %)	33,7 (+4,6 %)	3 (-0,1 %)
Övriga	0,0 -	1,9 (+0,0 %)	0,7 (+24,5 %)	0,0 -	0,0 -	0,0 -	2,6 (+5,5 %)	0 -
Sammanlagt	89,8 (+7,0 %)	85,1 (-2,8 %)	42,7 (+10,8 %)	49,3 (+28,5 %)	14,0 (+3,4 %)	1,4 (+11,8 %)	282,2 (+7,3 %)	46,6 (+16,5 %)
% av premieinkomsten	2,5 (-0,1)	2,7 (-0,5)	3,2 (+0,3)	4,8 (+0,9)	4,2 (-0,2)	4,9 (+0,3)	3,0 (0,0)	6,4 (+0,5)
% av omkostnadsdelen	72,9 (-2,1)	75,8 (-10,7)	77,2 (+4,8)	105,2 (+13,9)	85,7 (-7,3)	83,0 (+14,4)	79,5 (-1,5)	(0,0)

ANSVARSSKULD (mn €)	23 774,3 (+8,9 %)	20 917,2 (+10,7 %)	6 681,9 (+8,0 %)	5 269,7 (+10,4 %)	1 443,3 (+10,6 %)	158,3 (+11,7 %)	58 244,6 (+9,6 %)	5 501,2 (+8,2 %)
----------------------------	--------------------------	---------------------------	-------------------------	--------------------------	--------------------------	------------------------	--------------------------	-------------------------

PLACERINGSTILLGÅNGAR (verkligt värde, mn €)

Fastigheter	2 736,4 (+0,8 %)	2 353,7 (+9,2 %)	894,2 (+25,7 %)	644,5 (+6,8 %)	310,8 (+11,6 %)	12,2 (0,0 %)	6 951,8 (+7,3 %)	697,0 (+19,1 %)
Aktier	12 428,4 (+41,9 %)	8 959,0 (+27,3 %)	2 137,9 (+29,8 %)	2 452,0 (+36,6 %)	644,2 (+33,5 %)	57,7 (+13,1 %)	26 679,2 (+34,9 %)	2 004,0 (+16,5 %)
Finansmarknads-instrument (inkl. masskuldebrev)	10 762,7 (-11,7 %)	10 543,1 (-1,6 %)	4 291,8 (-0,9 %)	2 332,9 (-9,7 %)	754,7 (+3,9 %)	99,5 (+7,1 %)	28 784,7 (-6,0 %)	2 990,0 (+0,8 %)
Lån	930,6 (-2,4 %)	1 139,1 (+5,9 %)	80,9 (-17,1 %)	243,1 (-1,5 %)	20,0 (-16,7 %)	7,5 (-5,1 %)	2 421,2 (+0,6 %)	156,0 (-1,3 %)
Sammanlagt	26 858,1 (+9,1 %)	22 994,9 (+9,6 %)	7 404,8 (+9,1 %)	5 672,5 (+8,5 %)	1 729,7 (+14,4 %)	176,9 (+7,9 %)	64 836,9 (+9,4 %)	5 848,0 (+7,7 %)

	Varma	Ilmarinen	Pensions-Tapiola	Pensions-Fennia	Veritas Pensionsförsäkring	Pensions-Alandia	Sammanlagt	Etera
--	-------	-----------	------------------	-----------------	----------------------------	------------------	------------	-------

PLACERINGARNAS FÖRDELNING

Fastigheter	10	(-0,8)	10	(0,0)	12	(+1,6)	11	(-0,2)	18	(-0,5)	7	(-0,5)	11	(-0,2)	12	(+1,1)
Aktier	46	(+10,7)	39	(+5,4)	29	(+4,6)	43	(+8,9)	37	(+5,3)	33	(+1,5)	41	(+7,8)	34	(+2,6)
Finansmarknads-instrument (inkl. msb)	40	(-9,4)	46	(-5,2)	58	(-5,8)	41	(-8,3)	44	(-4,4)	56	(-0,4)	44	(-7,3)	51	(-3,5)
Lån	3	(-0,4)	5	(-0,2)	1	(-0,3)	4	(-0,4)	1	(-0,4)	4	(-0,6)	4	(-0,3)	3	(-0,2)
Sammanlagt	100	(0,0)	100	(0,0)	100	(0,0)	100	(0,0)	100	(0,0)	100	(0,0)	100	(0,0)	100	(0,0)

AVKASTNINGEN PÅ VERKLIGT VÄRDE (%)

Sammanlagt	9,4	(-2,2)	8,5	(-3,6)	6,8	(-2,4)	8,2	(-3,6)	10,8	(+0,1)	9,8	(0,0)	8,7	(-2,7)	7,7	(-4,0)
-------------------	------------	---------------	------------	---------------	------------	---------------	------------	---------------	-------------	---------------	------------	--------------	------------	---------------	------------	---------------

RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT (mn €)

Försäkringsrörelse	-32,1	(-175,0 %)	19,9	(-61,1 %)	22,7	(-281,6 %)	-13,1	(-307,9 %)	-0,4	(-69,2 %)	1,2	(0,0 %)	-1,8	(-102,1 %)	-26,0	(+1 200,0 %)
Placeringsverksamhet	1 124,2	(-30,4 %)	807,6	(-44,4 %)	134,2	(-56,0 %)	163,2	(-53,5 %)	90,8	(+1,0 %)	8,8	(-6,4 %)	2 328,8	(-39,1 %)	164,0	(-55,9 %)
Omkostnadsrörelse	28,5	(+21,3 %)	22,9	(+95,7 %)	11,7	(-11,4 %)	-1,9	(-161,3 %)	2,0	(+122,2 %)	0,2	(-50,0 %)	63,4	(+20,1 %)		-
Sammanlagt	1 120,7	(-33,3 %)	850,3	(-43,9 %)	168,6	(-44,9 %)	148,3	(-58,9 %)	92,5	(+3,4 %)	10,1	(-8,2 %)	2 390,4	(-39,7 %)	138,0	(-62,7 %)

% av premieinkomsten	39,2	(-24,4)	34,4	(-35,4)	16,1	(-13,6)	18,8	(-31,6)	38,9	(-1,9)	52,5	(-7,4)	32,2	(-26,1)	19,0	(-36,1)
% av ansvarsskuden	4,7	(-3,0)	4,1	(-4,0)	2,5	(-2,4)	2,8	(-4,7)	6,4	(-0,4)	6,4	(-1,4)	4,1	(-3,4)	2,5	(-4,8)

Avkastning av placerings-verksamheten enligt verkligt värde	2 329,8	(-7,1 %)	1 803,0	(-17,1 %)	485,1	(-14,0 %)	434,6	(-21,1 %)	168,3	(+15,3 %)	16,5	(+10,0 %)	5 237,3	(-12,1 %)	426,0	(-25,4 %)
Avkastningskrav på ansvarsskuden	-1 205,6	(+35,1 %)	-995,5	(+37,9 %)	-350,9	(+35,5 %)	-271,3	(+35,8 %)	-77,5	(+38,1 %)	-7,7	(+37,5 %)	-2 908,5	(+36,2 %)	-261,0	(+31,2 %)
Sammanlagt	1 124,2	(-30,4 %)	807,5	(-44,4 %)	134,2	(-56,0 %)	163,3	(-53,5 %)	90,8	(+1,0 %)	8,8	(-6,4 %)	2 328,8	(-39,1 %)	164,0	(-55,9 %)

Överföring till kundåterbäring *

% av APL/KAPL-lönesumman	0,6	(-0,1)	0,7	(-0,1)	0,4	(0,0)	0,2	(-0,1)	0,5	(+0,1)	1,4	(+0,5)	0,6	(-0,1)	0,7	-
% av APL/KAPL-premien	2,7	(-0,5)	3,3	(-0,3)	1,7	(-0,3)	0,9	(-0,6)	2,6	(+1,0)	2,1	(-2,8)	2,6	(-0,3)	3,2	-

* I Veritas Pensionsförsäkrings och Pensions-Alandias överföringar till kundåterbäringar ingår till skillnad från de övriga även överskott från försäkringsrörelsen (VA2).

VERKSAMHETSKAPITAL OCH SOLVENS I ÖVRIGT (mn €)

Eget kapital	75,5	(+14,9 %)	86,1	(+9,8 %)	46,5	(+5,4 %)	28,5	(+8,9 %)	22,1	(-5,9 %)	0,7	(+7,2 %)	259,4	(+8,8 %)	35,0	(+9,4 %)
Ackumulerade boksluts-dispositioner	0,3	(-39,6 %)	14,7	(-5,2 %)	0,0	#DIV/0!	0,2	(-25,9 %)	2,4	(-16,8 %)	0,1	(-28,0 %)	17,7	(-8,1 %)		-
Värderingsdifferenser	3 603,7	(+24,1 %)	2 177,9	(+4,6 %)	820,5	(+23,6 %)	591,7	(+12,4 %)	308,6	(+29,6 %)	23,8	(+15,9 %)	7 526,1	(+17,0 %)	466,0	(+14,5 %)
Ofördelat tillägg-försäkringsansvar	3 008,4	(+14,0 %)	3 588,3	(+22,0 %)	611,0	(-4,5 %)	583,0	(+17,5 %)	100,8	(+17,1 %)	25,6	(+27,0 %)	7 917,2	(+16,0 %)	974,0	-
Övriga	-22,2	(+113,0 %)	-39,0	(+55,2 %)	-7,2	(-54,7 %)	-1,0	(-88,8 %)	-1,8	(-41,2 %)	-0,0	(-33,3 %)	-71,1	(+12,7 %)	-21,0	(-102,3 %)
Verksamhetskaperital	6 665,7	(+19,0 %)	5 828,0	(+14,5 %)	1 470,9	(+10,4 %)	1 202,4	(+15,6 %)	432,2	(+24,4 %)	50,1	(+21,1 %)	15 649,4	(+16,3 %)	1 454,0	(+10,4 %)
Verksamhetskaperital / ansvarsskuld vid solvens-beräkningen %	32,1	(+2,9)	33,7	(+1,7)	24,3	(+0,2)	25,7	(+1,3)	32,3	(+3,7)	37,8	(+3,7)	31,1	(+2,0)	32,3	(+0,8)
Verksamhetskaperital / solvensgräns %	2,1	(-0,3)	2,4	(-0,1)	2,2	(-0,4)	1,7	(-0,4)	2,4	(0,0)	3,1	(+0,4)	2,2	(-0,3)	2,8	(0,0)
Utjämningsansvar	910,4	(-3,9 %)	909,9	(+1,8 %)	333,2	(+6,5 %)	256,6	(-5,0 %)	113,2	(-1,4 %)	13,0	(+0,0 %)	2 536,5	(-0,6 %)	661,0	(+273,4 %)
Fördelat tillägg-försäkringsansvar	78,0	(-8,1 %)	81,0	(+3,8 %)	21,0	(0,0 %)	7,4	(-32,5 %)	6,1	(+74,9 %)	0,4	(+112,7 %)	194,0	(-2,3 %)	23,0	-
PERSONAL (antal)	671	(0,0 %)	525	(-4,0 %)	369	(+2,8 %)	245	(0,0 %)	124	(-0,8 %)	19	(+5,6 %)	1 584	(-1,4 %)	394	(-5,7 %)

VÄRDERINGSDIFFERENS

Skillnaden mellan tillgångarnas gängse värde och bokförda värde.

KUNDÅTERBÄRING

En återbäring som delas ut till APL-försäkringstagarna och som beaktas som sänkta försäkringsavgifter. Kundåterbäringen delas ut från det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret.

OMKOSTNADSDDEL

En del av försäkringsavgiften som är avsedd för att täcka bolagets rörelsekostnader.

ANSVARSSKULD SOM SKA TÄCKAS

Den ansvarsskuld som ska täckas är ansvarsskulden enligt bokslutet utökad med skulderna till ansvarsfördelningen och försäkringstagarna efter avdrag för premieansvaret för pensionsförsäkringen för företagare.

LAGSTADGADE AVGIFTER

De lagstadgade avgifterna i resultaträkningen inkluderar det belopp med vilket pensionsanstalten bidrar till att bekosta Pensionsskyddscentralens verksamhet. Försäkringstillsynsavgiften ingår i rörelsekostnaderna i resultaträkningen, i likhet med justitieförvaltningsavgiften, med vilken kostnaderna för besvärsnämnden för arbetspensionsärenden finansieras. Justitieförvaltningsavgiften tas ut från och med 2006.

UTJÄMNINGSANSVAR

Utjämningsansvaret uppkommer av försäkringsrörelsens resultat och utgör en buffert för de år då det beviljas mer nya pensioner än under genomsnittliga år.

VERKSAMHETSKAPITAL

Med verksamhetskapital avses skillnaden mellan bolagets tillgångar och ansvar enligt verkligt värde. Verksamhetskapitalet är avsett för att utjämna placeringsverksamhetens risker.

SOLVENSGRÄNS

Solvensgräns är en storhet som beräknas utifrån strukturen hos bolagets placeringsbestånd och ansvarsskuldens belopp. Inom ett år bör det inte kunna ske större växlingar i placeringarnas värde än solvensgränsen.

FÖRSÄKRINGSTEKNISK ANSVARSSKULD

Den försäkringstekniska ansvarsskulden är en uppskattning av bolagets framtida pensionsutgifter till den del de har fonderats. Den antecknas i bokslutet.

Siffrorna i bokslutsbilagan har sammanställts av ansvarsfördelningsspecialist Minna Mäkelä på Pensionsskyddscentralen och riskhanteringschef Mika Tapainen på Ilmarinen.